

Tapiolan kirkko peruskorjattiin pieteetillä

Dakota Lavento, toimittaja

Vuonna 1965 valmistunut Tapiolan kirkko kuuluu Tapiolan keskustan 1900-luvun modernia arkkitehtuuria edustaviin, asema-kaavalla suojeltuihin rakennuksiin. Kirkon peruskorjauksen myötä rakenteet toimivat nyt kosteusteknisesti hyvin ja julkisivuelementit voidaan käyttää hallitusti loppuun.

Tapiolan kirkosta järjestettiin kutsukilpailu, jonka voitti professori, arkkitehti *Aarno Ruusuvuori* kilpailutyöllään ”Pyhät puut.” Kirkon tonttia ympäröivät korkeat valkoiset tornitalot, joiden kanssa kirkkorakennuksen on vaikea kilpailla, joten arkkitehti päätti tehdä rakennuksesta tumman varjon mäntymetsikköön.

Betonista rakennettu kirkkorakennus on ulkoapäin muurien sulkema ja sen korkein osa on kuutiomainen kirkkosali. Rakennuksella ei ole selkeää pääjulkisivua. Rakennuskompleksiin kuuluvat sisäpihan toisistaan erottamina varsinainen kirkkosali, pienempi seurakuntasali, toimistotilat sekä kerhotilat. Huonetilat avautuvat lasiseinillä sisäpihalle. Tapiolan kirkossa ei ole tornia tai myöskään erillistä kellotornia.

Kirkko on kaksikerroksinen. Ensimmäinen kerros on maan tasalla. Alimmassa kerroksessa on pommisuojat sekä erilaisia kerho- ja neuvottelutiloja.

Arkkitehti *Anna Ruusuvuoren* suunnitelma laajennus valmistui vuonna 1992.

Monipuolinen betonirakennus

Kirkon julkisivu koostuu betonista, lasista ja teräksestä. Askeettisen ja korkean kirkkosalin seinät on muurattu harmaista harkkotiilistä ja lattiassa on käytetty punaista laattatiiltä. Valoa kirkkosaliin tulee kattoikkunoista ja isosta länsi-ikkunasta, jonka valo heijastuu betonirakennelman kautta sisälle. Salin sivutilat saavat auringonvaloa julkisivupilastereihin sijoitetuista kapeista ikkunoista.

Pääosa kirkkorakennuksesta ja asuinrakennus perustettiin maanvaraisesti ja osittain suoraan kalliolle betonianturoin ja perusmuurit valettiin betonista pystylautamuoteissa. Kirkko- ja seurakuntasali jouduttiin kuitenkin perustamaan halkaisijaltaan 50–70 cm:n paaluille noin 10 metrin syvyyteen.

Kirkko- ja asuinrakennuksen kantavat rakenteet tehtiin kokonaan teräsbetonista. Toimisto-, kerho- ja seurakuntatilojen ulkoseinien päädyt ovat betonisia puhtasvaluseiniä, joiden ulkopinnassa käytettiin pystysuuntaisia raakavalumuotteja. Yhdyskäytävien, seurakuntasalien ja toimistosiiven pitkien seinien ulkopinnassa käytettiin lämmöneristettyjä betonisia sandwich-elementtejä.

Kirkkosalin ulkoseinärakenne muodostuu kantavista teräsbetonipilareista, joihin jo valuvaiheessa kiinnitettiin ei-kantavat lämmöneristetyt sandwich-elementit. Alapohjat ovat enimmäkseen maanvaraisia teräsbetonilaattoja. Kirkkosalin tiililattian alla on paksu lecasorakerros. Väli- ja yläpohjat ovat pääosin alalaattapalkistoja.

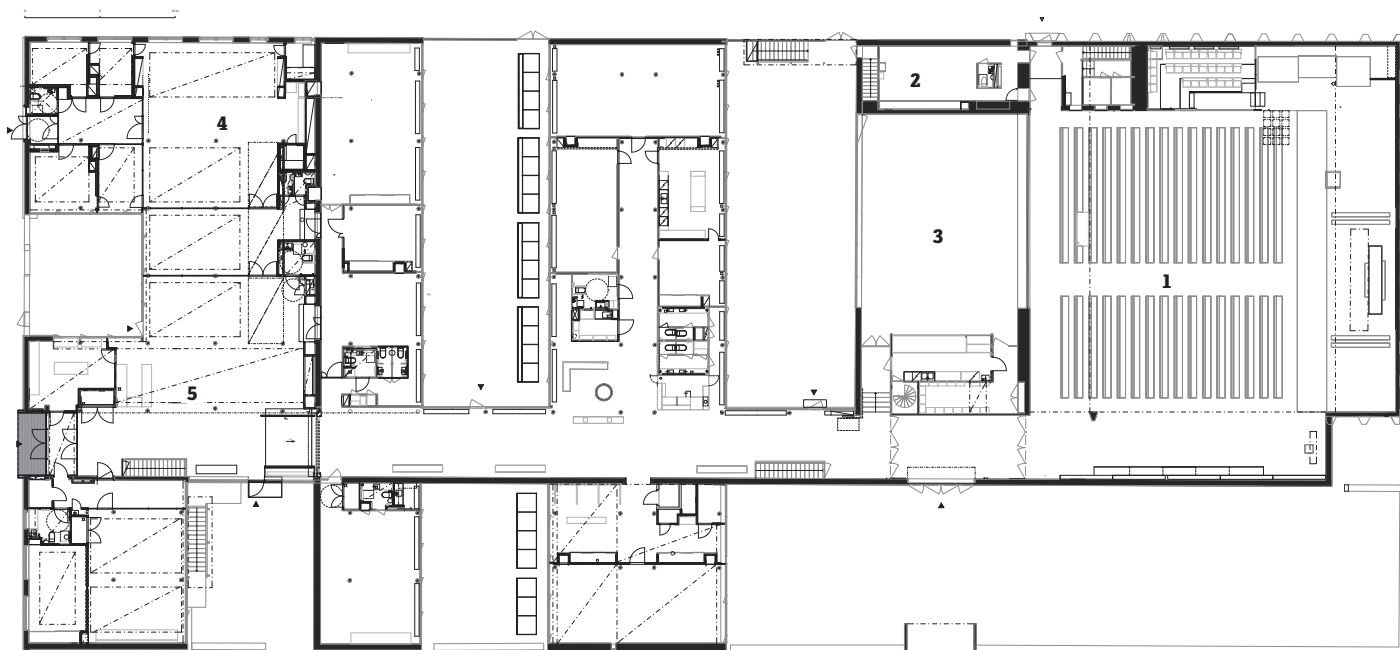
Kirkossa on sekä sileitä, betonielementein toteutettuja betonijulkisivuja, että karkeampia paikallavalupintoja. Kirkkorakennuksen siipiosien päätyseinät, kirkonkellojen etuseinäke ja sokkelit ovat paikalla valettuja ja niissä pystysuuntaisen raakalautamuottilaudoituksen jälki näkyy selvästi.

Kirkon eteläjulkisivu sekä seurakuntasalin pohjois- ja länsijulkisivut koostuvat puolen moduulin levyisistä sileistä, pystysuuntaisista

1 Professori Aarno Ruusuvuoren suunnittelema kirkko ja seurakuntakeskus valmistuivat vuonna 1965 Espoon Tapiolan keskustaan. Arkkitehti Anna Ruusuvuoren suunnittelema laajennus valmistui vuonna 1992. Tapiolan kirkon peruskorjauksessa säilytettiin Ruusuvuoren alkuperäinen arkkitehtuuri.

4 1. kerros

- 1 Kirkkosali
- 2 Sakasti
- 3 Seurakuntasali
- 4 Toimisto
- 5 Kahvio

elementeistä ja kirkkosalin julkisivut sileävalupintaisista, moduulin levyisistä U-mallisista elementeistä. Korkeussuunnassa julkisivu jakautuu kahdeksaan elementtivyöhykkeeseen.

Kirkkosalin ja sen länsi-ikkunan betoni-elementtien pintoja ja saumoja sekä paikalla valettuja betoniseiniä korjattiin vuosina 2009–2010. Kirkkorakennuksen alkuperäiset länsijulkisivun elementit purettiin pois 1990-luvun laajennuksen yhteydessä.

Tapiolan keskustan asemakaavassa kirkko on merkitty suojelukohdeksi.

Peruskorjaus allianssihankeena

Viidenkymmenen vuoden ikään ehtineessä Tapiolan kirkossa – kuten useimmissa ikätovereissaan – oli todettu kosteusteknisiä ongelmia ja sen ilmanvaihtokin kaipasi kipeästi parantamista. Suurempaa peruskorjausta ryhdyttiin valmistelemaan jo vuonna 2012. Silloinen hankeselvitys sai kuitenkin voimakasta kritiikkiä Museovirastoilta suojelukysymyksiin liittyen.

Vuosina 2019–2021 toteutettu peruskorjaus käynnistettiin tarveselvityksellä vuonna 2016 ja uudella hankesuunnitelmalla. Suojelua valvovana viranomaisena toimi Museovirasto.

Peruskorjaushanketta edeltävässä kuntotutkimuksessa raskaimmat rakennustekniset korjaus- ja uusimistarpeet löytyivät maanvastaista rakenteista.

Betonijulkisivujen kunto yllätti kuitenkin positiivisesti. Betonissa todettiin ikään nähden normaalia etenevää korroosioauriota ja siihen

liittyvää betonin lohkeilua. Kuntotutkimuksen perusteella ulkovaipan jäljellä olevaksi elinkaareksi arvioitiin noin 15–20 vuotta.

Toukokuussa 2020 kirkossa käynnistyneen korjausrakennushankkeen tavoitteena oli uusia kirkon rakenteita ja talotekniikkaa, kuten lämmitys-, viemäri-, vesijohto- ja ilmanvaihtojärjestelmät, ja kunnostaa laajennusosan toimisto- ja yhteiskäyttötilat. Kellareissa uusittiin 1960-luvun alapohjat sekä maanvastaisten seinärakenteiden sisäpuoliset rakenekerrokset.

Kirkon sakraalitilat, eli sakasti, kirkkosali ja kastekappeli, kuuluvat vaativimpaan olemassa olevaan SR1-suojeluluokkaan. Se tarkoittaa, että rakennuksen julkisivu, sisäpinnat ja kalusteet kuuluvat suojelun piiriin, eikä niitä saa muuttaa millään tavalla.

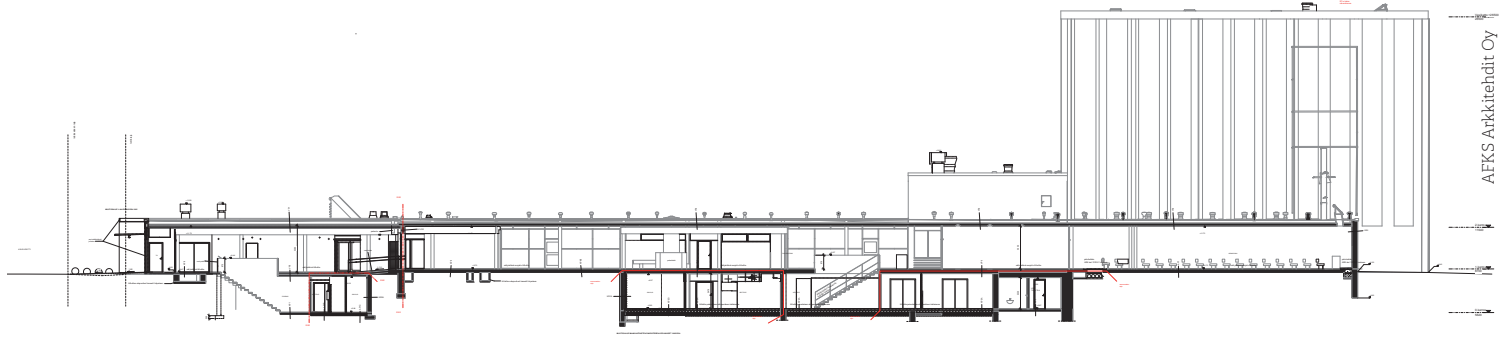
Vanhalla puolella kaiken oli säilyttävä alkuperäisessä tilassaan kalusteita myöten.

Anna Ruusuviiren suunnittelema, vuonna 1992 valmistunut kirkon laajennusosa kuului korjausrakennushankkeeseen, mutta ei ollut yhtä tiukasti suojeltu kuin kirkon vanha puoli. Laajennusosan puolella uusittiin muun muassa wc- ja keittiötilat, puuikkunat, lattiapinnoitteet sekä tiloja seurakuntalaisten kohtaamispaikaksi.

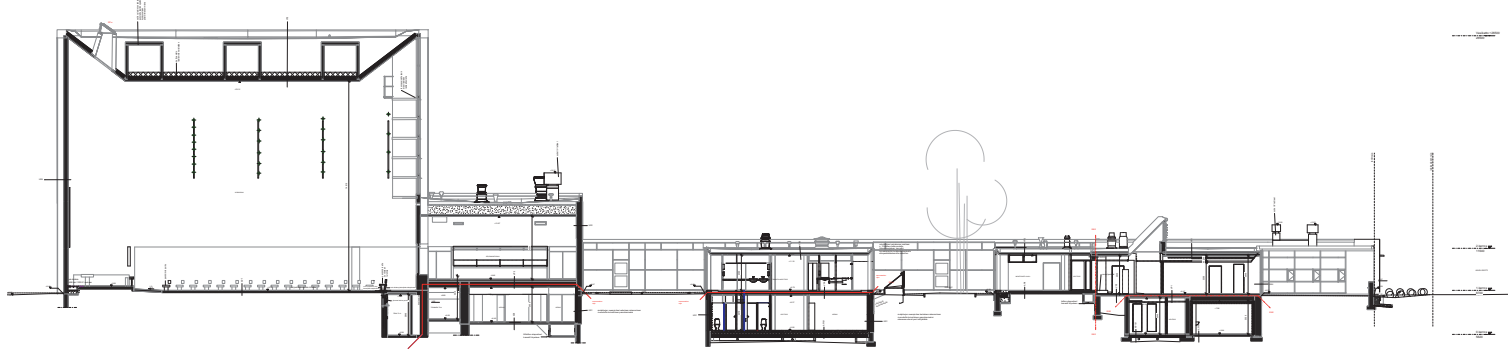
Peruskorjauksessa tavoitteena oli säilyttää kirkon ulkoasu sellaisena, että suurinta osaa korjaustoista ei erota paljaalla silmällä. Tilat säilytettiin pääsääntöisesti entisellään ja saman näköisinä kuin aiemminkin. Rakennus on peruskorjauksen jäljiltä rakennusfysika-

2 Valoa kirkkosaliin tulee kattoikkunoista ja isosta länsi-ikkunasta, jonka valo heijastuu betonirakennelman kautta sisälle.

3 Kirkon sakraalitilat, eli sakasti, kirkkosali ja kastekappeli, kuuluvat vaativimpaan olemassa olevaan SR1-suojeluluokkaan. Rakennuksen julkisivua, sisäpintoja ja kalusteita ei saa muuttaa millään tavalla.

5 Leikkaus A-A

6 Leikkaus B-B

lisesti toimiva, kunnossa ja käyttäjilleen terveellinen käyttää.

Hanke pysyi hyväksytyssä 173 miljoonan euron budjetissa ja valmistui marraskuussa 2021. Valmistuminen viivästyi hieman odotetusta, mikä johtui suurimmaksi osaksi katossa havaituista vuodoista ja pandemian aiheuttamista viiveistä teräsrakenteiden ja puutavaran toimituksiin. Myös katto korjattiin remontin yhteydessä.

Huolella suunniteltu

Allianssihankkeena toteutetun peruskorjauksen suunnitteluvaiheeseen käytettiin huomattavasti aikaa ennen korjaustöiden aloittamista.

Tapiolan kirkon peruskorjauksen rakennesuunnittelija, rakennefysiikkaalinen suunnittelija ja kosteudenhallintakoordinaattori oli Ideastructura Oy. Rakennesuunnittelijana työskenteli insinööri (AMK) Antti Nurmi. Rakennusfysiikkaalisen suunnittelijana ja kosteudenhallintakoordinaattorina hankkeessa työskenteli insinööri (AMK) Antti Siika-aho.

Kohde ei ollut aivan helpoimmasta päästä suunnitella eikä toteuttaa. –Tapiolan kirkkorakennuksessa on varsin haastavia maanvastaisia rakenteita, kuten ahtaille sisäpihoille sijoittuvia valokuilurakenteita ja maanvastaisia seiniä, joita ei voitu avata ulkoapäin kaililta osin perustamistasoon asti. Myös lähes maanpinnan tasossa sijaitsevat lasirakenteiden ulkoseinien alaosat sokkelihalkaisuineen, kattoikkunat sekä maanvastaisten alapohjarakenteiden sisään piilotettu talotekniikka toivat

korjaussuunnitteluun omat haasteensa, Antti Siika-aho kertoo.

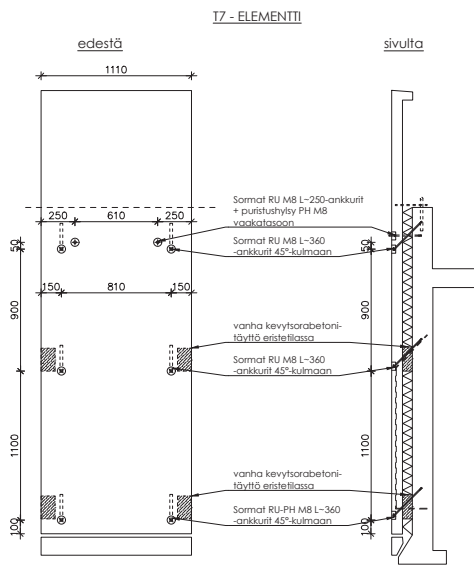
Julkisivuelementtien kunto osoittautui tutkittaessa yllättävän hyväksi siihen nähden, että ne olivat työmaalla valettuja elementtejä ja muutoinkin elementtirakentaminen oli 1960-luvun alussa varsin tuoretta tekniikkaa. Kaikista julkisivuvuosista, myös 1990-luvun laajennuksesta, paljastui teräskorroosiota ja halkeamia, joista laadittiin yksityiskohtaiset vauriokartat paikkakorjauksia varten.

Kirkon julkisivuelementtien uusimistakin mietittiin, mutta siitä luovuttiin. –Betonirakenteet haluttiin käyttää hallitusti käyttöikänsä loppuun asti. Peruskorjauksessahan säästettiin

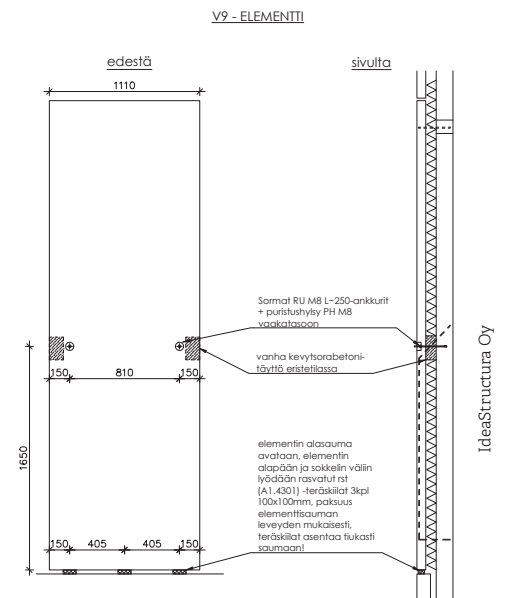
7 Kuorielementtien lisäksiinnitysdetaljeja.

8 Julkisivuelementtien kunto osoittautui tutkit-
taessa yllättävän hyväksi.

9 Kirkkorakennuksen julkisivuihin tehtiin betoni-
korjauksia.

7

Ideastructura Oy

10

joka tapauksessa mahdollisimman paljon vanhoja rakenteita. Siika-aho korostaa.

Julkisivupintoihin oli kertynyt levää ja epäpuhtauksia, jotka puhdistettiin ennen betonirakenteiden pieliä ja halkeamien paikakorjauksia. Niistä vastasi betonirakenteiden konservointiin, restaurointiin ja vaativaan korjausrakentamiseen erikoistunut urakoitsija Ukri Oy.

Kaikki elementtisaumat uusittiin pohjanauhoineen ja elastiset saumat uusittiin.

Siika-aho korostaa, että lopputuloksessa ei tavoiteltuakaan tasalaatua pintaa, vaan paikalliset erot julkisivuissa hyväksyttiin. –Aika näyttää, miten paikat aikanaan erottuvat julkisivun taas patinoituessa. Kaiken korjauksen periaatteena on ollut käyttää alkuperäiset elementit käyttökänsä loppuun saakka.

Karkea, vuosia ja korjauksia nähnyt betoni-pinta sopii hyvin myös Ruusuvooren betonibrutalistiseen kirkkoarkkitehtuuriin.

Kulkureiteillä olevia kuorielementtejä varmistuskiinnitettiin kantaviin rakenteisiin uusilla ankureilla.

–Julkisivuissa on rakennusajalle tavanomaisia, ns. mustalla teräksellä kiinnitettyjä ulkokuorielementtejä. Jotta kuorielementit kulkureiteillä varmasti pysyisivät paikallaan vielä seuraavat 15 – 20 vuotta, niille tehtiin aika

mittavia ja haastavia varmistuskiinnityksiä kiila-ankkurityyppisellä ratkaisulla, puristushylsyillä ja runkokiinnikkeillä.

–Piilokiinnikkeet on naamioitu hyvin, mutta tarkkasilmäinen voi käydä bongaamassa ne sateisella säällä, jolloin ne erottuvat jonkin aikaa julkisivun pinnassa, toteaa Siika-aho.

Kosteusteknisiä haasteita

Tapiolan kirkon maanvastaisten betonirakenteiden kosteustekniset haasteet oli selätettävä.

Rakennuksessa oli hyvin matalat sokkelit ja lattiat lähellä maanpinnan tasoa. Sulamis- ja sadevesien aiheuttama kosteusrasitus sokkelirakenteille on ollut aina varsin suurta. Jonkin verran oli myös pakkasrapaamaa. Osa ahtailla sisäpihoilla syvällä sijaitsevista salaojalinjoista oli sortunut, eikä niitä voinut kaikilta osin kaivaa auki puiden ja ahtaiden pihojen takia.

Peruskorjauksessa piti parantaa rakennuksen vierustan vedenohjautuvuutta ja vedenpoistuvuutta rakennuksen vierustan geomuovien, maanpintojen pienten muokkausten ja linjakuivatuksen avulla. Uusia salaojalinjoja rakennettiin sinne, missä se oli mahdollista. Osa uusista salaojalinjoista sijoitettiin maanvastaisen alapohjan alle, sillä ahtaat sisäpihat ja suojellut puut olisivat tehneet ulkopuolisen kaivuutyön lähes mahdottomaksi. Kirkkosalin

päätyyn rakennettiin myös uudet hulevesien viivytysaltaat.

Kaikki sokkelihalkaisut puhdistettiin ja kuivattiin. Vanhat eristeet poistettiin ja korvattiin nykyaikaisilla lämmöneristeillä. Liittymät tiivistettiin huolellisesti. Sokkelien ulkopinnat käsiteltiin Insinööri-toimisto Sulin Oy:n betonirakennetta tiivistävällä, hiushalkeamia silottavalla ja rakenteen kemiallista kestoä lisäävällä Xypex Concentrate -pintakäsittelyllä. Noin 40 jm rapautunutta sokkelin yläpintaa valettiin kokonaan uudelleen. Massaan lisättiin valmisbetoniasemalla massaan sekoitettava Xypex Admix C-500 NF -lisäaine, joka tiivistää betonia vedenpainetta sekä kapillaarista kosteutta vastaan.

–Lopputulos on varsin hyvännäköinen ja kosteusteknisesti sokkelit ovat toimineet nyt hyvin, Siika-aho kertoo. – Pihat ovat tosin edelleen melkein lattiapinnan tasossa. Pienen pienen maanpinnan tason laskuja pystyimme tekemään osiin rakennusta.

1960-luvun rakennetun osan maanvastaisessa alapohjassa käytetty mineraalvilla korvattiin nykyaikaisella lämmöneristeellä. Maanvastaisissa betonilattioissa oli käytetty huonosti vesihöyryä läpäiseviä pintamateriaaleja, kuten muovimattoja ja linoleumia. Kaikki tiiviit lattiapäällysteet poistettiin ja ne

11

12

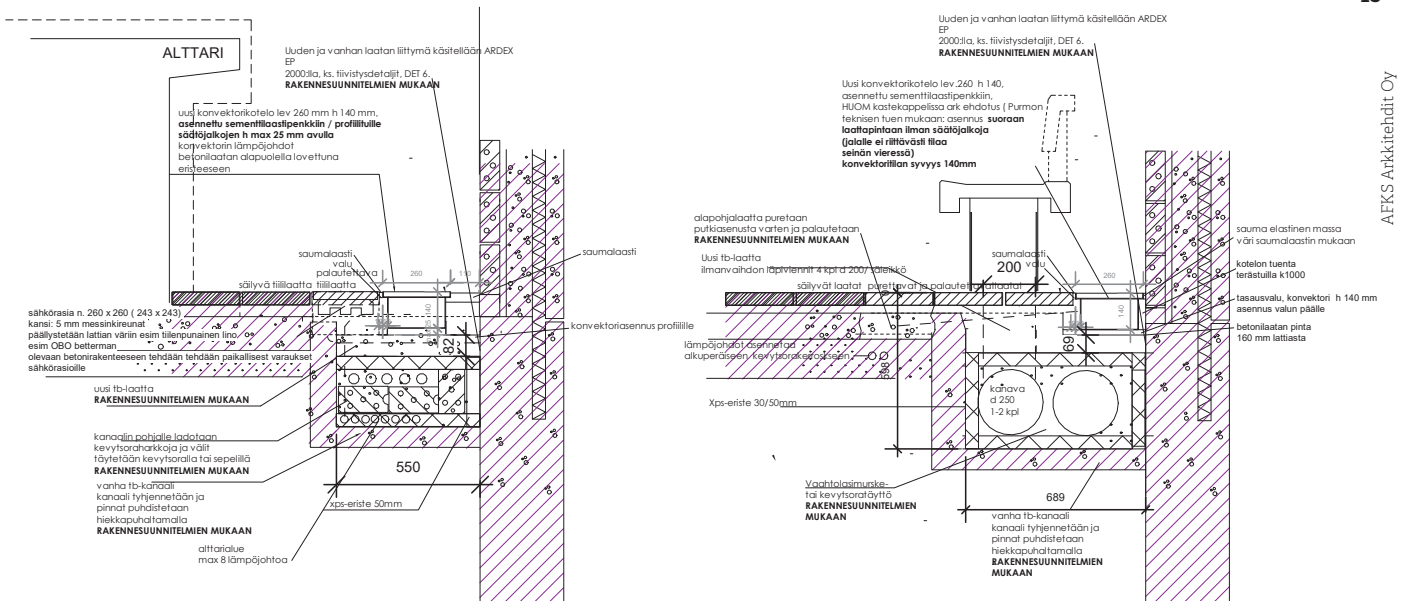
10 Sisäpiha. Kirkko on Tapiolan 1950–60-luvuilla toteutetun puutarhakaupungin keskustan keskeinen rakennus. Kirkon korjaus on arvokas teko myös kokonaisuuden säilymisen puolesta.

11 Kellareissa uusittiin alapohjat ja sokkelirakenteet.

12 Valo tulee epäsuorasti kirkon useissa tiloissa.

13

AFKS Arkitehdit Oy

14a Kuorin pitkä seinä, alttarialue. Lattiakanaalidetali.

14b Kastekappelin pitkä seinä, penkin leikkaus. Lattiakanaalidetali.

13 Alttarista on tehty esteetön lisäämällä ramppi ensimmäisen penkkirivin tilalle.

14a-b Kirkkosalin lattiakanaalidetaljeja.

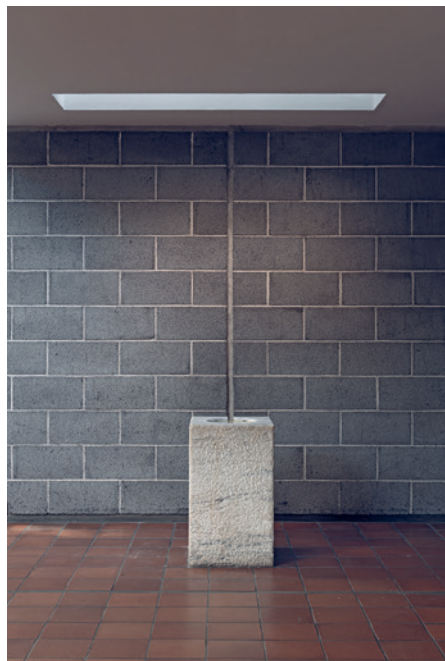
15 Kirkkosalin laattalattiaa purettiin, lattian alle lisättiin tekniikkaa ja vanhat klinkkerit asennettiin takaisin.

16

16 Tapiolan kirkossa oli kosteusteknisiä ongelmia ja ilmanvaihto kaipasi parantamista. Kirkosta on onnistuttu tekemään käyttäjilleen merkittävästi toimivampi, terveellisempi ja turvallisempi.

17 Kastemalja. Kirkon seinät näyttävät äkkiseltään tavanomaisilta, mutta seinien harmaat harkot teetettiin aikanaan erikoismittaisina.

17

korvattiin erittäin hyvin vesihöyryä läpäisevillä ja kosteutta kestäville pinnoiteratkaisuilla, kuten kiiltohiotuilla betonilattioilla.

Tapiolan kirkossa oli myös erittäin haastavia, kellariin valoa tuovia maanvastaisia valokuilurakenteita. –Ahtaiden pihojen vuoksi niihin ei kaikilta osin päästy ulkopuolelta tekemään kosteuden- ja vedeneristystä perustamistasoon saakka. Rakenteen vesitiiviyyden parantamisessa käytettiin Sulinin sisäpuolisia erikoislaasteja.

Rakennuksen alkuperäisellä osalla on myös yksittäisiä väliseinälinjoja, jotka ulottuvat kaikkien kuivatuslinjojen alapuolelle. Jopa ulkopuolisten salaojienkin juoksukorot jäävät väliseinien alaosia ylemmäs. Näihin kohtiin tehtiin porareikäinjektoimalla kapillaarikatkot Xypex Consentratella.

Kaiken kaikkiaan kirkon maanvastaisten rakenteiden kosteustekninen toimivuus saatiin hyvälle tasolle. Lisäksi kirkkoon alapohjaan rakennettiin radonpoistojärjestelmä, jolla voidaan radonin lisäksi hallita myös alapohjan kosteusolosuhteita.

Haastavat talotekniikkavedot

Tapiolan kirkon peruskorjauksessa kenties kaikkein haastavinta oli kuitenkin saada lähes kaikki talotekniikka kätettyä maanvastaisten betonirakenteiden sisään. Lopputulos toki on kaiken vaivan väärtti. –Vaikka kaikki talotekniset järjestelmät on uusittu, lopputulos kirkon sisällä näyttää siltä, kuin mitään ei olisi tapahtunut, Siika-Aho ihastelee.

–On ihme, että kaikki tekniikka ja tuloilmaelimeet saatiin naamoitua betonirakenteiden sisään. Alapohjaa oli piikattava auki kuiluille ja kanaaleille. Se oli iso työ ja vaati hyvää yhteistyötä arkkitehtien, talotekniikkasuunnittelijoiden sekä urakoitsijan kanssa. Onneksi kyseessä oli allianssihanke. Allianssi helpotti aika montaa vaikeaa ratkaisua, kun saimme hyvässä yhteistyössä ratkottua asioita työmaavaiheen aikana, Siika-aho kiittää.

Insinööritoimisto Sulin Oy:n toimitusjohtaja Ronald Sulin kiittää Siika-Ahoa hankkeen eri osapuolten aktiivisesta mukaan ottamisesta ja sitoutumisesta yhteisen, kohdekohtaisen ongelmanratkaisun kehittämiseen.

–Tällainen mukaanottava toimintamalli on mielestäni erittäin toivottavaa koko rakennus- alalla. Hyvän lopputuloksen saavuttaminen on merkittävästi epävarmempaa, mikäli tiedonkulku on rajoitettua ja osapuolet toimivat kukin erillään. Tällöin ei synny yhteistä ymmärrystä tavoiteltavasta kokonaisuudesta, Sulin painottaa.

Kohteessa kiinnitettiin erityistä huomiota rakenteiden ilmatiiviyyteen ja hallitsemattomien ilmapuotojen ehkäisemiseen betonirakenteissa tai läpivienneissä. Maanvastaisten betonialapohjien ja teräsbetoniseinien liittymät on tiivistetty huolellisesti, jolla turvataan sisäilman laatua.

Runkorakenteet

Tapiolan kirkon alkuperäisen osan runko on paikallavalettu ja pääosin kaikki valupinnat ovat näkyvää pintaa arkkitehtuurin hengessä.

18

19

20

Vanhoista suunnitelmista kävi ilmi, että alkuperäisen kirkkosalisiiiven rakennesuunnittelija on joutunut pinnistelemaan pysyäkseen Ruusuvuoren näkemyksen perässä, samoin varmasti muottikirvesmiehet. Erityisen vaikuttavat ovat kirkkosalin yläpohjaa kannattelevat paikallavaletut kotelopalkit, joiden jänneväli on 25 metriä ja kotelon seinämävahvuus vain 15 cm. –Vielä 1960-luvun alussa betoni ja harjateräs olivat kalliita, mutta insinöörityö halpaa.

–Peruskorjauksessa runkorakenteisiin ei kohdistunut suuria korjaus- tai muutostarpeita. Suurin työ oli talotekniikan näkyttämiin sovituksessa ja monimuotoisten rakenteiden kapasiteettien analysoinnissa kanavareijityksiä varten, Nurmi kertoo.

Puolivuositainen kosteuskierros

Siika-aho korostaa, että Tapiolan kirkko on suojeltu arvorakennus, jonka peruskorjauksessa kaikkea tekemistä ohjasi tavoite pyrkiä mahdollisimman hyvään lopputulokseen.

Siika-aho haluaaakin varmistaa, että kirkko pysyy kosteusteknisesti kriittisiksi tiedetyiltä rakenteiltaan ja rakennusosiltaan mahdollisimman hyvässä kunnossa käymällä tarkastamassa ne kahdesti vuodessa. – Joka kevät, kun lumet on sulanut ja syksyllä kun talvi lähestyy, hän täsmentää.

Siika-aho toivoisi, että varsinkin tällaisissa haastavissa suojelluissa sakraalikohteissa peruskorjauksen jälkiseuranta olisi tavanomaista peruskorjausta parempaa. – Siten saataisiin monta ikävää vauriota ennalta ehkäistystä.

Kaikkia haastavia peruskorjauksia ei välttämättä jälkiseurata juuri lainkaan, mihin Siika-aho toivoisi muutosta.

Suunnittelukohteena Tapiolan Kirkko oli Siika-aholle ja Nurmelle erityisen mieluisa, koska hankkeessa oli painotettu niin voimakkaasti sekä museaalisia ja ekologisista arvoja. –On sekä hienoa että ekologisesti kestävä, että rakennusosat ja rakenteet pyritään käyttämään turvallisesti loppuun saakka. Toki kirkon julkisivujen uusiminen olisi tullut myös huomattavasti kalliimmaksi.

Nyt Tapiolan kirkon julkisivujen tavoitekäyttöikä on noin 20 vuotta korjauksen valmistumisesta.

Julkisivujen kuntoa tulee tietenkin seurata. –Ylläpidossa ja huollossa julkisivurakenteiden kuntoon on kiinnitettävä huomiota. Jos paikallisia vaurioita havaitaan, niitä on varauduttava korjaamaan ennen laajempien vaurioiden syntymistä, Siika-aho korostaa. •

18 Kirkon peruskorjauksessa on tunne siitä, että rakennukselle ei ole tehty mitään, ja patinaakin on jäljellä. Esimerkiksi betonipilareiden ja katon likaantumisen ja kulumisen oli säilytettävää ajan patinaa.

19 Tärkeimmissä tiloissa tekniikka, putkistot ja kanavat on saatu kätkeytyä piiloon.

20 Sakastitila. Korjauksissa oli huomioitava kirkkolain vaatimusten lisäksi Museoviraston päätökset.

21

Arkkitehtuurin Finlandia
2024-finalisti

Tapiolan kirkon peruskorjaus oli Arkkitehtuurin Finlandia palkintoehdokkaana vuonna 2024.

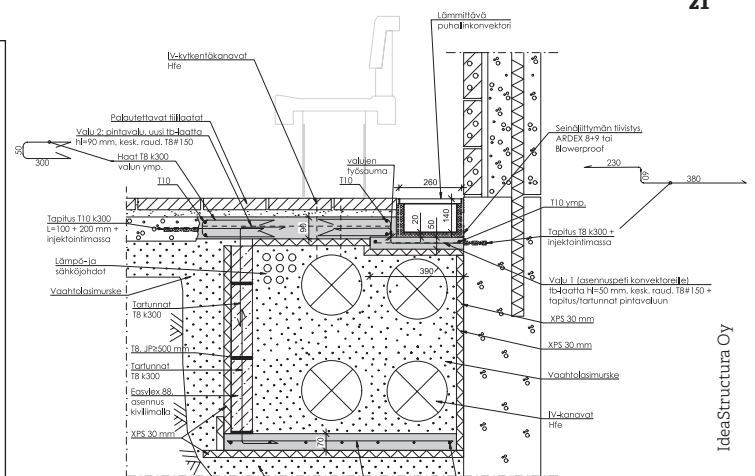
Esiraadin mukaan kirkon korjaus edustaa nykyistä restaurointi-ihannetta, jonka mukaan uusien lisäysten tulee olla mahdollisimman huomaamattomia. Tärkeimmissä tiloissa tekniikka, putkistot ja kanavat on saatu kätkettyä piiloon. Esimerkiksi kirkkosalin laattalattiaa purettiin, lisättiin alle tekniikkaa ja asennettiin takaisin vanhat klinkkerilaatat.

Alttarista on tehty esteetön lisäämällä ramppi ensimmäisen penkkirivin tilalle. Lisäys on tehty niin eleettömästi, ettei se tunnu jälkikäteen tehdyltä. Suurimmat muutokset tehtiin 1990-luvun siivessä, jossa toimistojen tilalle rakennettiin kahvila ja pienempi monitilatoimisto.

Kun Suomessa nykyisin puretaan moderneja rakennuksia sisäilmaongelmiin vedoten, esiraadin mukaan Tapiolan kirkon peruskorjaus näyttää, että näitä rakennuksia voi myös korjata niin, että alkuperäinen arkkitehtuuri säilyy.

Kirkko on Tapiolan 1950–60-luvuilla toteutetun puutarhakaupungin keskustan keskeinen rakennus. Kirkon korjaus on siis arvokas teko myös kokonaisuuden säilymisen puolesta.

Arkkitehtuurin Finlandia-palkinnosta kilpailivat myös Hyytiälän metsäasema Juupajoella, Lamminrahkan koulukeskus Kangasalla, opistorakennus Lastu Järvenpäässä ja Tammelan Stadion Tampereella, jonka Ylen kriisialueiden ulkomaantoimittajana tunnettu *Antti Kuronen* valitsi voittajaksi.

ideaStructura Oy

22

Tapiolan kirkon peruskorjaus, Espoo

Valmistumisvuosi: 2021–2022

Tilaaaja: Espoon seurakuntayhtymä

Laajuus: 3502 m²

Arkkitehtisuunnittelu:

AFKS Arkkitehdit Oy, Jari Frondelius, pääsuunnittelija, Jaakko Keppo, Juha Salmenperä ja Riitta Tuomisto, projektiarkkitehdit

Sisustussuunnittelu: Kaj Van der Puij

Maisemasuunnittelu: Soile Heikkinen

Urakoitsija: Peab Oy, allianssi

Rakennesuunnittelu ja rakennusfysikaalinen suunnittelu:

Ideastructura Oy, Antti Nurmi, Antti Siika-aho

Akustiikkasunnittelu: Akukon Oy, Anssi Ruusuvuori

LVIA-, sähkö- ja valaistussuunnittelu: Granlund Oy

Palotekninen suunnittelu: KK-Palokonsultti Oy

23

21 Suurimmat muutokset tehtiin 1990-luvun siivessä, jossa toimistojen tilalle rakennettiin kahvila ja pienempi monitilatoimisto.

22 Kastekappelin putkikanaali kanaalin pohjalla olevan betonipalkin kohdalla.

23 Viimeistely detalji paikallavaletussa katossa.

Lähteet:

- Johanna Luhtala –Markus Manninen – Sari Schuman: Rakennushistoriaselvitys Tapiolan Kirkko, Arkkitehtitoimisto Schuman Oy 2010.
- Tapiolan kirkon peruskorjaus, korjausraportti/AFKS Arkkitehdit Oy.
- Suomessa on menossa purkubuumi, mutta moderneja kirkkoja sentään peruskorjataan. Yle 18.11.2024
- Tapiolan kirkon peruskorjauksen valmistuminen viivästyy hieman, mutta jouluna kirkkoon jo pääsee. Kirkko ja Kaupunki 17.09.2021.
- <https://www.ideastructura.com/ideastructura-mukana-merkittavissa-kirkkojen-korjaushankkeissa/>
- <https://peab.fi/projektit/tapiolan-kirkko/>
- <https://www.stadissa.fi/paikat/363/tapiolan-kirkko>

Tapiola Church refurbishment

The Tapiola Church refurbishment project demonstrates that it is possible to repair and preserve these buildings, and their original architecture.

In Finland, modern buildings are currently being demolished, ostensibly due to indoor air quality issues. The Tapiola Church refurbishment project demonstrates that it is also possible to repair and preserve these buildings, and their original architecture.

The church and parish hall, designed by Professor Aarno Ruusuvaori, was completed in 1965. The previous refurbishment and extension were carried out in 1992, led by Anna Ruusuvaori. The exterior and key interiors have been granted protected status.

As is common with buildings from the 1960s, Tapiola Church suffers from damp and was in sore need of improved ventilation. The project delivered an altogether safer, healthier and more functional building. At the same time, it has succeeded in preserving the building's patina and leaving the visitor with a sense that nothing has actually really changed.

The approach here, in line with the current ideal, has been to carry out interventions as unobtrusively as possible. In the key spaces, solutions have been found for plumbing, ventilation and other building technology that

are entirely hidden. The tiled floor in the nave, for example, was dug up and restored once the building works were finished.

The first set of pews was removed to allow for the building of a ramp, making the altar fully accessible. The addition is so subtle, it feels as though it has always been there. The most significant changes have been introduced in the wing added in the 1990s, where office space has been converted into a cafe and a smaller workspace.

Tapiola Church is a key feature of this garden neighbourhood built in the 1950s and 1960s. The work carried out to refurbish it represents a valuable contribution to the community as a whole. •